

Vurderingsformer og tilbakemelding på spesialiseringsemnene på bachelornivå

I rapporten fra den periodiske programevalueringen i for sosiologiprogrammene¹ skriver komiteen at

I løpet av et bachelorstudium må sosiologistudentene produsere mange innleveringsoppgaver, og seminarene – særlig på emnene på 2000-nivå, som generelt har få seminarer – handler i stor grad om planlegging og skriving av slike oppgaver. Dette er positivt, ettersom skrivetrening er en viktig del av utdanningen. I mange av emnene blir oppgavene vurdert som godkjent/ikke godkjent. Komiteen mener at en mer utfyllende tilbakemelding fra sensor/seminarleder kan gi større utbytte av denne skrivetreningen, ettersom studentene da kan få tilbakemelding på hvilke deler av oppgaven som er sterke eller svake. Vi anbefaler derfor instituttet å vurdere å innføre en ordning der studentene får mer utfyllende tilbakemeldinger på emneoppgavene. [...]

Dette er vurderinger programutvalget slutter seg til. Studentene skriver mange oppgaver i løpet av et studieløp, uten at dette oppleves spesielt meningsfylt når man verken får tilbakemeldinger eller uttelling på oppgavene. Vi er opptatt av at studentene skal få tilbakemeldinger på skriftlig arbeid i form av konstruktive tilbakemeldinger, eller at oppgaver skal gi en viss uttelling i form av en karakter og teller som en del av vurderingen i emnet. I dette notatet forsøker vi å greie ut om mulighetene for dette.

Vurderingsformer ved UiO

Det finnes en avgrenset men svært vid meny av ulike tillatte vurderingsformer ved UiO. På UiOs nettsider² oppgis tillatte vurderingsformer. Disse er:

Vurderingsform	Formkode	Type	Forklaring på vurderingsform
individuell skriftlig prøve	S	Avvikling	Eksamen under tilsyn, "skoleeksamen" (som regel 2-6 timer)
individuell skriftlig oppgave	O	Oppgave	Oppgave(r) som løses over lengre tidsrom
individuell muntlig prøve	M	Avvikling	Typisk muntlig eksamen
individuell muntlig presentasjon	F	Avvikling	Typisk muntlig presentasjon/fremlegg/prøveforelesning
skriftlig gruppeoppgave	G	Oppgave	Som O, men utføres av gruppe studenter
muntlig gruppepresentasjon	I	Avvikling	Som F, men utføres av gruppe studenter
hjemmeeksamen	H	Hjemme	Gitt problemstilling som løses over et kortere tidsrom (som regel 3-7 dager)
klinisk eksamen	K	Avvikling	-
mappeinnlevering	L	Mappe	Mindre innleveringer, hjemmearbeid eller tilsvarende som sensureres samlet
masteroppgave	Q	Oppgave	Selvstendig arbeid under individuell veiledning (20-60 stp.)
praksis	P	Praksis	-
praktisk eksamen	T	Avvikling	-
rapport	R	Oppgave	Innlevering basert på praksis, eksperiment, labøvelse eller tilsvarende
deltagelse (bare for obl. aktiviteter)	D	Oblig	Obligatorisk oppmøte
øving (bare for obl. aktiviteter)	Ø	Oblig	Obligatoriske øvelser (div. typer)

Se nettsiden referert til i fotnote 2 for en forklaring av typene

¹ [http://www.sv.uio.no/iss/om/organisasjon/programradene/sosiologi/moter/2015/26_08_15/26_15_evalueringsrapport-\(sosiologi\).pdf](http://www.sv.uio.no/iss/om/organisasjon/programradene/sosiologi/moter/2015/26_08_15/26_15_evalueringsrapport-(sosiologi).pdf)

² <http://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/sta/fs/veiledninger/vurdering/grunnlagsdata/former.html>

Flere av disse vurderingsformene kan kombineres (slik praksis er ved spesialiseringsemnene på masternivå i dag) slik at for eksempel individuell skriftlig oppgave og individuell skriftlig prøve (OS) til sammen (regnet etter en eller annen brøk) utgjør vurderingsgrunnlaget.

Innenfor rammene av de ulike vurderingsformene kan selve eksamenene eller oppgavene også utformes på ganske forskjellige måter. Eksempelvis kan en individuell skriftlig prøve være av kortere eller lengre varighet, ha et varierende antall oppgaver, være en skriveprøve eller avkrysningsprøve osv. I tillegg kan både prøver, mapper og oppgaver være kvalifiserende, i den forstand at de vurderes til godkjent/ikke godkjent (hvis de regnes som obligatorisk aktivitet) eller bestått/ikke bestått (dersom vurderingsformen formelt regnes som en eksaminasjon).

Dette betyr også i praksis at ettersom obligatoriske oppgaver teller som obligatorisk aktivitet er det få formelle begrensninger på mulighetene for å gi tilbakemeldinger på arbeidet, samtidig som oppgaven er kvalifiserende for eksamen.

Vurderingsformer ved andre studieprogrammer

Som et utgangspunkt for diskusjonen under har vi samlet en oversikt over vurderingsformer i valgfrie emner ved fire utvalgte bachelorstudieprogrammer ved SV-fakultetet. Merk at kun valgfrie emner er tatt med.

Som vi ser av oversikten har nesten alle disse emnene en eller annen form for hjemmeoppgave som enten gis karakter (hjemmeeksamen eller karaktergivende semesteroppgaver) eller som man får en eller annen tilbakemelding på gjennom opponering eller ved at seminarleder gir tilbakemelding (slik praksis er i samfunnsøkonomi).

Emne	Vurderingsform	Obligatorisk aktivitet (i tillegg til seminardeltakelse etc)
Statsvitenskap		
STV2110 - Politisk filosofi	3 timers skoleeksamen (50-60 %) og semesteroppgave (40-50 %)	Opponering og presentasjon av oppgave
STV2200 - Internasjonal politikk 2	4 timers skoleeksamen	Skriving, opponering og presentasjon av oppgave
STV2220 - International Political Economy	4 timers skoleeksamen	Skriving, opponering og presentasjon av oppgave
STV2230 - International Security Policy	3 timers skoleeksamen (60 %) og 3 dagers hjemmeeksamen (40 %)	Skriving, opponering og presentasjon av oppgave
STV2250 - Internasjonal miljø- og ressurspolitikk	3 timers skoleeksamen (60 %) og 3 dagers hjemmeeksamen (40 %)	Skriving, opponering og presentasjon av oppgave
STV2310 - Politics and Development	3 timers skoleeksamen (50-60 %) og semesteroppgave (40-50 %)	Opponering og presentasjon av oppgave
STV2340 - Holdninger, verdier og politisk atferd	4 timers skoleeksamen	Skriving, opponering og presentasjon av oppgave
STV2360 - Political Institutions and Politics in Democracies	3 timers skoleeksamen (50-60 %) og semesteroppgave (40-50 %)	Opponering og presentasjon av oppgave
STV2400 - Offentlig politikk og administrasjon 2	4 timers skoleeksamen	Skriving, opponering og presentasjon av oppgave
STV2410 - Organisering og reform av offentlig virksomhet	3 timers skoleeksamen (50-60 %) og 3 dagers hjemmeeksamen (40-50 %)	Skriving, opponering og presentasjon av oppgave
Samfunnsgeografi		
SGO1910 - Geographical Information Systems (GIS)	Gruppeoppgave (60 %) og 3 timers skoleeksamen (40 %)	Seminaroppgaver
SGO2100 - Bygeografi og urbanisme	3 timers skoleeksamen (60 %) og emneoppgave (40 %)	Gruppeoppgave og opponering

SGO2200 - Economic globalisation and regional development	3 timers skoleeksamen (60 %) og emneoppgave (40 %)	Oppgaveskisse og opponering
SGO2400 - Politisk geografi	3 timers skoleeksamen (60 %) og emneoppgave (40 %)	To presentasjoner og opponering
SGO2500 - North/South - Development	4 timers skoleeksamen	Skriving og presentasjon av gruppeoppgave
SGO2600 - Migration, Transnationalism and Development	3 timers skoleeksamen (>50 %) og emneoppgave (<50 %)	Seminararbeid (uspesifisert)
SGO3200 - Environment and innovation	6 timers skoleeksamen	Skriving, opponering og presentasjon av oppgave
SGO3300 - Sør i en globaliserende verden	6 timers skoleeksamen	Skriving, opponering og presentasjon av gruppeoppgave
SGO3500 - Byers struktur og utvikling	6 timers skoleeksamen	
Samfunnsøkonomi		
ECON1220 - Velferd og økonomisk politikk	3 timers skoleeksamen	Øvelsesoppgave
ECON1410 - Internasjonal økonomi	3 timers skoleeksamen	Øvelsesoppgave
ECON1500 - Innføring i samfunnsøkonomi for realister	3 timers skoleeksamen	Øvelsesoppgave
ECON1710 - Demografi - grunnemne	3 timers skoleeksamen	Øvelsesoppgave
ECON1730 - Befolkning og velferd	3 timers skoleeksamen	Øvelsesoppgave
ECON1910 - Poverty and distribution in developing countries	3 timers skoleeksamen	Semesteroppgave
ECON2915 - Economic Growth	3 timers skoleeksamen	Semesteroppgave
ECON3020 - Prosjekt i demografi	Rapport (bestått/ikke bestått)	
ECON3120 - Mathematics 2: Calculus and linear algebra	3 timers skoleeksamen (åpen bok)	
ECON3200 - Microeconomics and game theory	3 timers skoleeksamen	
ECON3710 - Demography of developing countries	3 timers skoleeksamen	
ECON3720 - Demografi, videregående I-land	3 timers skoleeksamen	
ECON3730 - Lønnsfastsettelse og arbeidsmarked	3 timers skoleeksamen	Øvelsesoppgave
ECON3950 - History of Economics	Hjemmeeksamen	Mappe/portfolio
Sosialantropologi		
SOSANT2110 - Regional etnografi: Midtøsten	Hjemmeeksamen	
SOSANT2210 - Multiculturalism and the politics of identity	Hjemmeeksamen	
SOSANT2410 - Kosmologi og rituell liv	Hjemmeoppgave	
SOSANT2510 - Environmental Anthropology	Hjemmeeksamen	
SOSANT2525 - Overheating: The anthropology of accelerated change	10 dagers hjemmeeksamen	
SOSANT2530 - Development	Hjemmeeksamen	
SOSANT2550 - Medical anthropology	Hjemmeeksamen	
SOSANT2270 - Contemporary studies in kinship and gender	Hjemmeeksamen	

Vurderingsformer på sosiologi

Under har vi samlet vurderingsformene i de valgfrie emnene på sosiologiprogrammet, samt de som er felles med samfunnsgeografi. Som vi ser skiller sosiologiemnene seg fra emnene i andre fag ved at det er lange skoleeksamener (6 timer).

Emne	Vurderingsform	Obligatorisk aktivitet (i tillegg til seminardeltakelse etc)

SOS2100 - Ulikhet: klasse, kjønn og etnisitet	6 timers skoleeksamen (A-F) og semesteroppgave (bestått/ikke bestått)	
SOS2200 - Organisasjon, ledelse og arbeid	6 timers skoleeksamen (A-F) og semesteroppgave (bestått/ikke bestått)	
SOSGEO2201 - Makt, identiteter og medvirkning i arbeidslivet	6 timers skoleeksamen (A-F) og semesteroppgave (bestått/ikke bestått)	
SOSGEO2301 - Environment and society	To ukers hjemmeeksamen	Skrive artikkel
SOS2300 - Marginalisering, kriminalitet og rusmiddelmissbruk	6 timers skoleeksamen (A-F) og semesteroppgave (bestått/ikke bestått)	
SOS2402 - Family, gender equality and the welfare state	6 timers skoleeksamen	Skrive semesteroppgave
SOS2500 - Kulturanalyse, diskurs og semiotikk - et sosiologisk perspektiv	6 timers skoleeksamen	Skrive semesteroppgave
SOS2603 - The Scandinavian welfare society - contemporary perspectives	6 timers skoleeksamen	Skrive semesteroppgave
SOS2700 - Religion in contemporary societies, fundamentalism, radicalization and religious violence	6 timers skoleeksamen	Skrive semesteroppgave
SOS2800 - Flukt, migrasjon og flerkulturelle spørsmål	6 timers skoleeksamen (A-F) og semesteroppgave (bestått/ikke bestått)	

Selv om presentasjonene på nettsidene kan gi inntrykk av at det er litt forskjellige opplegg for vurdering på flere av emnene, er de i praksis lagt opp identisk; en oppgave må vurderes til bestått/godkjent for at man skal kunne ta eksamen. Unntaket er SOSGEO2301, der det er hjemmeeksamen.

Vårt inntrykk er at sosiologiprogrammet generelt ikke bare skiller seg fra de over ved at det er lange eksamener, men også ved at innleveringsoppgaver i de fleste andre fag gis en eller annen form for tilbakemelding i form av karakter, opponering eller kommentar fra seminarleder.

Erfaringer med ulike vurderingsformer og tilbakemelding

Vi vil trekke frem noen utdrag fra rapporten ”Evaluering av Kvalitetsreformen. Undervisnings- og vurderingsformer. Pedagogiske konsekvenser av Kvalitetsreformen” (Dysthe m. fl., 2006³):

Vi vet fra en tidligere studie (Dysthe & Kjeldsen, 1997) at studenter har vært opptatt av hvor viktig det er å skrive, men at de var helt tydelige på at de ikke ville skrive mer uten at det gav uttelling på karakteren (s 15)

Det er grunn til å tro at når så mange som 69 prosent av studentene er fornøyd med mengden av innleveringer, henger det nøye sammen med at de får faglig nyttig tilbakemeldinger (s 16)

[I intervjuene vi har gjennomført var studentene] ikke overraskende entydig positive til mer tilbakemelding, selv om noen klaget over at den ikke var god nok eller spesifikk nok (s 46)

Et av de aller klareste funn i pedagogisk forskning overhodet er at tilbakemelding har stor effekt på studentenes læring [...] Samtidig viser andre studier at ikke all form for tilbakemelding har like stor effekt. Dersom tilbakemeldingen er vag, generell, har et negativt fokus, kommer seint eller ikke er knyttet opp mot aktuelle vurderingskriterier, så har den langt mindre effekt (s 47)

³ <http://www.nifu.no/files/2013/04/Delrapport7-Kvalitetsreformen7.pdf>

Et støttende læringsmiljø som stiller klare faglige krav, men som også sørger for å gi tilbakemelding, er viktig for om en student skal lykkes eller ei (s 48)

Vi kan også legge til at Norsk Studentorganisasjon (NSO) i sitt politiske dokument om studiekvalitet⁴ skriver at

Vurdering i høyere utdanning innebærer både læring og testing av kunnskap. Kompetanse og ferdigheter. Utdanningsinstitusjonenes vurdering av studenter skal ikke kun være en test av ervervet kunnskap, men også en integrert del av læringsprosessen. Det må derfor tas i bruk et bredt spekter av ulike vurderingsformer som fremmer studentenes kompetanse i ulike formidlings og fremstillingsformer. Det innebærer at studentene skal ha hyppige vurderinger slik at slutteksamen aldri skal være tellende alene. For å knytte utdanning og arbeidsliv tettere sammen skal institusjonene legge til rette for at studentene kan skrive oppgaver i samarbeid med arbeidslivet. For å sikre varierte og relevante vurderingsformer skal institusjonene særlig fokusere på:

- *Slutteksamen skal aldri være tellende alene, med unntak av større avhandlinger.*
- *Varierte vurderingsformer, minst 4 ulike former i løpet av en grad.*
- *Oppgaver i samarbeid med arbeids- og næringsliv. (s 5)*

Vi mener det er et godt faglig grunnlag for å hevde at å gi bedre tilbakemeldinger (enn godkjent/ikke godkjent) på innleveringsoppgaver i emnene på 2000-nivå vil være motiverende for studentene og gi større læringsutbytte. En tilbakemelding (eventuelt med en uformell/tentativ karaktervurdering) vil gi studentene en pekepinn på styrker og svakheter ved sitt eget arbeid, slik at de har mulighet til å lære og bli flinkere til å skrive. Vi mener også at ettersom dette på ulike måter er praksis i andre fag, bør det være mulig å få til dette også i bachelorprogrammet i sosiologi. I første omgang er vi opptatt av at studentene skal få en tydelig muntlig eller skriftlig tilbakemelding på oppgavene sine. Dette kan for eksempel gjøres ved at seminarleder/emneansvarlig skriver ”kommentarer i marginen” på oppgavene eller fyller ut et kort skjema. På lengre sikt mener vi instituttet bør vurdere å endre eksamensform på disse emnene slik at kortere (4 timer) eksamener og semesteroppgaver til sammen utgjør vurderingsgrunnlaget, slik opplegget er på flere av emnene i statsvitenskap og samfunnsgeografi som vi har listet opp over.

Programutvalgets forslag

Emneoppgavene i spesialiseringsemnene på 2000-nivå skal gis en kortfattet skriftlig tilbakemelding.

I løpet av 2016 skal programrådet vurdere å endre eksamensform på disse emnene slik at studentene vurderes på grunnlag av både eksamen og emneoppgave.

⁴ <http://student.no/content/uploads/2014/05/Politisk-dokument-om-studiekvalitet.pdf>